

Forum rettsinformatikk 2015

Årlig oppdatering

v/Øystein Flagstad

Personvern - Ny lovgivning

- Ny personvernforordning
 - Til erstatning for direktiv 95/46/EF
 - Første utkast januar 2012
 - EU-Kommisjonens utkast ble førstegangsbehandling i Europaparlamentet 12. mars 2014
 - Behandlet i EUs Ministerråd våren 2015 - formelt vedtatt 15. juni 2015
 - Nå: Forhandlinger mellom Rådet, Kommisjonen og Parlamentet - starter opp igjen i september 2015
 - Siste møte berammet til desember 2015
 - Vedtakelse sent 2015 eller tidlig 2016?
 - Ikrafttredelse: 2 år etter vedtakelse

Personvernforordningens fire pilarer

- Ett kontinent, ett regelverk
- Regelverket gjelder også bedrifter utenfor EU som leverer varer eller tjenester til borgerne i EU
- Retten til å bli glemt (ref. Google-dommen)/rett til sletting
- «One stop shop» for bedrifter og personer

Personvernforordningen: Andre endringer

- Kravene til gyldig samtykke er innskjerpet
- Nye regler om personprofilering
- Overføring til utlandet: Kodifisering av Model Clauses og BCR/BCR-P
- «Europeisk databeskyttelsesmerking»
- Personvernombud
- «Privacy by design» / «Privacy by default»
- Overtredelsesgebyr: Det høyeste av 100 mill EUR eller 5% av den behandlingsansvarlige årlige globale omsetning

Personvern: Rettspraksis

- Forsikringsselskapenes rett til etterforskning
 - Praksis fra Datatilsynet, Personvernemnda og domstolene vedørende lovligheten av behandling av personopplysninger i forbindelse med etterforskning
 - Eget foredrag om dette, derfor sier ikke jeg mer om det

Domenenavn - endring i regelverket

- Regelendring 17. juni 2014: Privatpersoner kan registrere domenenavn direkte under .no
 - Tidligere måtte privatpersoner registrere under priv.no
 - Nå: Norsk fødselsnummer

Domenenavn - Domeneklagenemnda

- Behandlet 58 saker i 2014
- 31 avgjørelser publisert så langt i 2015
- DOK-2015-13 petruseide.no
 - Utgjør eget personnavn «rett til navn eller merke» etter Norids regelverk?
 - Domenenavn registrert og brukt til rent private formål (sjikane)
 - Første sak om personnavn etter at også privatpersoner kan registrere sitt navn
 - Tidligere: Saker vedrørende navn brukt som «varemerker» (eks: DOK-2014-26 leifjuster.no - registrert foretaksnavn)
 - DOK: Personnavn gir rett til navn i regelverkets forstand

Domenenavn - rettspraksis

- Finnrett.no (dom av 27. mars 2015 Oslo tingrett)
 - Finn har fått medhold i en rekke domeneklagesaker om «Finn»-domenenavn (finnmegler.no, finnleilighet.no, finnauto.no, finntorget.no, finnreiser.no finnansatt.no, finnspar.no, finnspar.no, finnogspare.no)
 - DOK hadde etter klage fra Finn overført domenenavnet finnrett.no til Finn
 - Tingretten foretar en full overprøving av DOKs vurdering av vilkårene i regelverket for domenenavn, og kommer til samme konklusjon som DOK
 - Uttalelser om forholdet mellom regelverket og vml. § 4 første ledd b) - retten mener de er sammenfallende
 - Dommen er anket

Domenenavn - rettspraksis

- Movement.no (dom av 24. april 2015 fra Oslo tingrett)
 - Domenenavnet movement.no var fra 2001-2013 registrert av HÅG, men ble ikke fornyet. Da domenenavnet ble frigjort ble det registrert av en «harvester»
 - DOK avviste saken fordi den var for komplisert og ikke tilstrekkelig opplyst mht. vilkåret om «ond tro»
 - Retten vurderte saken etter foretaksnavneloven, varemerkeloven og markedsføringsloven
 - Ikke forvekslingsfare etter varemerkeloven pga. manglende vareslagslikhet (kontormøbler vs. «IT-tjenester»)
 - Domenenavnet er ikke i bruk, derfor ikke varemerkekrenkelse
 - Ikke i seg selv brudd på god forretningsskikk å registrere domenenavn

Opphavsrett: Lovendringer

- Åvl kap 7a: 1. juli 2013 Håndhevelse på internett
 - Innsamling av IP-adresser uten konsesjon
 - Hindre eller vanskeliggjøre tilgangen til nettsted
 - Få utlevert identiteten bak IP-adresse
- Åvl. Fra 1. juli 2015:
 - Generell avtalelisens
 - Etter mønster fra Danmark - der er generell avtalelisens benyttet bl.a. til «start forfra», «siste døgn» og tilsvarende internettbaserte tjenester i tilknytning til TV-sendinger
 - Hitteverk
- Departementet har varslet høringsnotat til ny åndsverklov innen utgangen av 2015

Opphavsrett: Lenking på internett

- Har lenge vært et omdiskutert spørsmål (i Norge og internasjonalt)
- Rt 2005 s. 41 (Napster)
 - Høyesterett svarte ikke på spørsmålet om lenking er tilgjengeliggjøring for allmennheten
 - Ref. konsekvensene av et slikt syn - internett ville ikke fungere
 - Hypertekstlenking til ulovlig utlagt beskyttet materiale er medvirkning til opplasternes ulovlige tilgjengeliggjøring

C-466/12 (Svensson) (dom av 13. februar 2014)

- Retriever hadde en nettside med lenker til artikler utlagt på Göteborgs-postens nettutgave (uten pålogging)
 - Er klikkbare lenker «communication to the public» under Infosoc Art. 3(1)?
 - Har det betydning om nettsiden kan aksesseres av enhver uten passord eller andre restriksjoner?
 - Har det betydning om det er en hypertekstlenke eller dyplenke?
 - Kan medlemsstatene gi enerett som går ut over rammene for Infosoc?

Svensson (forts.)

- Domstolen: Skille mellom «act of communication» og «public»
- Klikkbare linker er en «act of communication»
- Må være til en «new public»
 - En åpen nettside er ment for «all Internet users»
 - Derfor ikke «new public»
 - Kriteriet er ikke oppfylt ved lenking til åpne nettsider
 - Men lenking til nettsider som krever abonnement etc. er «new public»
- Tidligere spor av «new public» i tidligere dommer, så som i C-403/08 og C-429/08 Football Association Premier League
 - Gjestene i puben var «new public»
 - Tilsvarende C-306/05 SGAE/Rafael Hotels

Svensson (forts.)

- «Communication to the public» er fullharmonisert
 - Nasjonal lovgivning kan ikke gi opphavsmannen enerett ut over det som følger av Infosoc 3(1)

C-348/13 (BestWater) - (dom av 21. oktober 2014)

- Dommen finnes kun på fransk og tysk
- BestWater hadde laget video på 2 minutter om forurensning av vann
- «Noen» hadde lagt ut filmen på YouTube
- To konkurrenter hadde «embeddet» filmen på egen nettside
- Var dette «communication to the public» etter Infosoc 3(1)?
- Skillet mellom tekstlenker og dyplener ble ikke besvart i Svensson
- BestWater: Ikke «new public» under forutsetning av
 - Ikke passordbeskyttet
 - Samme teknikk

BestWater - kritikk

- «Embedding» (særlig av film og musikk) har en helt annen økonomisk betydning enn tekstlenker
- Domstolen så bort fra at videoen var lastet opp uten rettighetshavers samtykke

C-279/13 (C More) (dom av 26. mars 2015)

- Lenking til hockeykamper som bare var gjort tilgjengelig ved bruk av passord
- Det var opprinnelig stilt flere spørsmål om lenking til innhold bak betalingsmur
 - Spørsmålet ble frafalt etter at Svensson-dommen var avsagt
- Gjenstående spørsmål: Kan medlemsstatene gi mer vidtrekkende rettigheter enn Infosoc for så vidt gjelder naborettigheter (her: Signalretten, jf. Åvl. § 45a)
 - Svaret var ja

C-360/13 (PRCA/Meltwater) (dom 5. juni 2014)

- PRCA leste nyhetsartikler on-line på Meltwaters hjemmeside
- Er kopiene som oppstår i cache på PRCAs datamaskin midlertidige, tilfeldige kopier etter Infosoc Art. 5(1)?
- (Implementert i norsk rett i åvl. § 11a)
- Spørsmålet besvart med ja
 - Nettlesing krever ikke samtykke fra rettighetshaver

C-30/14 (Ryanair) (dom av 15. januar 2015)

- Søketjeneste hadde kopiert informasjon fra Ryanairs bookingsystem tilgjengelig on-line
- Databasen var ikke vernet fordi kriteriet «substantial investment» ikke var oppfylt
- Men nedlasting og bruk av hele basen var forbudt i hht. vilkår som må aksepteres før man kan bruke nettsiden
- Forbyr databasedirektivet (Direktiv 96/9) nasjonalt kontraktsrettslig vern av databaser som ikke faller inn under direktivet?
 - Domstolen: Nasjonal rett kan gi slikt vern uten å komme i konflikt med databasedirektivet.

C-98/13 (Rolex) (Dom 6. februar 2014)

- Egentlig en tollsak, men angikk (prejudisielt) varemerkerett og opphavsrett ved netthandel
- Falsk Rolex sendt til Danmark fra nettbutikk i Kina
- Nettbutikken rettet seg ikke inn mot Danmark
- Domstolen fant likevel at nettbutikkens handling utgjorde en varemerkekrenkelse og opphavsrettskrenkelse i Danmark

Opphavsrett: Kjennelse i Pirate Bay-saken

- Den første kjennelsen om blokkering av nettsted avsagt av Oslo tingrett 1. september 2015
- Omfatter Pirate Bay og 6 andre «piratnettsteder»
- Rettslige avklaringer:
 - Åvl. § 56c forutsetter ikke at «nettsted» foretar en selvstendig offentlig fremføring, jf. Åvl. § 2 - derfor ikke noe krav om «new public» (jf. Svensson og BestWater)
 - «Rettighetshaver» omfatter også personer og selskaper som har fått eksklusive rettigheter overdratt til seg
 - Rettighetshaverne fikk ikke medhold i at det kan etableres en forenklet prosedyre ved «domenehopping»
 - Må foretas ny vurdering, forholdene kan jo ha endret seg...
 - Partene var enige om DNS-blokkering
 - Varighet: 5 år

Litteratur

- Torger Kielland: Ph.d. 3. oktober 2014 på avhandlingen «Patentering av informasjonsteknologiske oppfinnelser» (UiB)
 - Foreløpig ikke utgitt i bokform

Spørsmål

Kontaktinformasjon

Advokatfirmaet Grette DA

Filipstad Brygge 2

Postadresse:
Postboks 1397 Vika, 0114 Oslo

Tlf.: 22 34 00 00

Faks: 22 34 00 01

E-post: firmapost@grette.no

www.grette.no

